

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра маркетингу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант освітньої програми

Пенькова О.Г.

“ 30 ” 08 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методологія наукових досліджень з основами методики
викладання**

Освітній рівень: другий (магістр)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 075 «Маркетинг»

Освітня програма: Маркетинг

Факультет: Економіки і підприємництва

Умань – 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг», освітньої програми Маркетинг. Умань: Уманський НУС, 2023. 20 с.

Розробники: Пенькова О.Г., завідувач кафедри, д.е.н., професор
_____ Пенькова О.Г.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри маркетингу

Протокол від «30» серпня 2023 року №1

Завідувач кафедри маркетингу _____ (О.Г. Пенькова)
_____ (підпис)

«30» 08 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Голова _____ (Р.П. Мудрак)
_____ (підпис)

«31» 08 2023 року

УНУС, 2023 рік
Пенькова О.Г., 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 – Управління та адміністрування	Обов’язкова	
Модулів –1	Спеціальність: 075 «Маркетинг»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 3	Освітній рівень: другий (магістр) Освітня програма: Маркетинг	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Самостійна робота	
46 год.	78 год.		
		Вид контролю: залік	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування цілісної системи знань щодо сутності, принципів, методів, технологій організації наукових досліджень та навчальної роботи, вміння та навичок їх проектування та організації.

Завданнями курсу є формування в магістратів:

- розуміння основних концепцій наукових досліджень в сфері економіки;
- вміння раціонально організувати процес наукового дослідження;
- вміння ефективно застосовувати теоретичні та практичні методи наукових досліджень;
- розуміння сутності, основних засад організації вищої економічної освіти в Україні;
- розуміння сучасних методів навчання економічним дисциплінам у закладах вищої освіти;
- вміння організації ефективної міжособистісної взаємодії в процесі викладання економічних дисциплін;
- вміння застосовувати сучасні форми та методи навчання економічним дисциплінам у закладах вищої освіти;
- здатність коректно інтерпретувати результати останніх теоретичних досліджень в економічній сфері і застосовувати їх у навчальному процесі.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною студентами є попереднє опанування таких дисциплін, як «Основи наукових досліджень», комплексом економічних дисциплін і курсів. Дисципліна має перспективний зв'язок із курсом «Основи наукової комунікації іноземними мовами», виробничою практикою та кваліфікаційною роботою.

Компетентності:

- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність коректно інтерпретувати результати останніх теоретичних досліджень у сфері маркетингу та практики їх застосування;
- здатність до проведення самостійних досліджень та інтерпретації їх результатів у сфері маркетингу;
- здатність здійснювати на належному рівні теоретичні та прикладні дослідження у сфері маркетингу;
- здатність застосовувати знання з педагогіки і психології у навчальному процесі у закладах вищої освіти.

Програмні результати навчання:

- планувати і здійснювати власні дослідження у сфері маркетингу, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних маркетингових рішень в умовах невизначеності;
- презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проектів державною та іноземною мовами;
- використовувати методи міжособистісної комунікації в ході вирішення колективних задач, ведення переговорів, наукових дискусій у сфері маркетингу;
- формувати маркетингову систему взаємодії, будувати довгострокові взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами ринку;
- збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення;
- застосовувати педагогічні технології та проводити заняття з фахових навчальних дисциплін відповідно до чинного законодавства.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. Методологія та методика наукової роботи

Поняття методології науки. Структура методології та техніки наукових досліджень.

Методи наукового дослідження. Загальнонаукові, конкретнонаукові, спеціальні методи дослідження.

Наукові методи емпіричного дослідження. Спостереження, опис, вимірювання, експеримент, порівняння.

Наукові методи теоретичного дослідження. Аксиоматичний метод, метод сходження від абстрактного до конкретного, єдності логічного й історичного, метод формалізації, ідеалізації.

Загальнологічні методи дослідження. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, моделювання.

Системний підхід у науковому пізнанні. Система. Типи систем. Основні методологічні принципи системного підходу.

Синергетика як нова стратегія наукового пошуку.

Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях

Види аналізу та їх характеристика. . Етапи розв'язання проблемної ситуації. Технологія проблемного аналізу. Класифікація причинно - наслідкових зв'язків. Сутність та основні етапи прагматичного аналізу. Сутність та основні етапи аксіологічного аналізу. Сутність та етапи здійснення прогностичного аналізу. Сутність та етапи здійснення рекомендаційного аналізу. Сутність та етапи здійснення програмно – цільового аналізу.

Методи аналітичної діяльності. Характеристика основних методів аналітичної діяльності.

Форми наукового знання. Критерії істинності наукового знання. Критерії розмежування наукових і псевдонаукових ідей.

Значення методології у вивченні економіки. Наукова методологія економічних вчень. Принципи методології економічної науки.

Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи

Процес висунення гіпотези щодо проведення наукового дослідження. Ідея. Версія. Типи гіпотез – теоретичні (пояснювальні) і емпіричні (описові).

Дослідження зв'язків між предметами, процесами і явищами. Види зв'язків за функціональним призначенням і можливостями. Типи зв'язків.

Методи збирання і обробки інформації. Інформаційний пошук. Універсальна десяткова класифікація документів інформації. Групування та цитування інформації.

Математичне дослідження проблем. Основні етапи. Класифікація моделей дослідження. Екстраполяція та інтерполяція.

Графічні способи зображення результатів наукових досліджень. Види графіків за способом побудови. Види діаграм за формою графічного зображення результатів дослідження.

Види та особливості викладу результатів наукових досліджень. Основні форми викладу матеріалу наукового дослідження.

Процес створення нових ідей.

Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень

Організація творчої діяльності дослідника. Постановка наукової проблеми. Передумови вирішення наукової проблеми. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.

Структура наукового дослідження. Етапи процесу наукового дослідження.

Формування вченого як особистості. Репродуктивний і продуктивний рівні творчої діяльності дослідника. Творча особистість. Творчі здібності.

Особливості розумової праці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу

Сутність, основні засади навчального процесу у вищій школі. Форми навчання, форми і види організації навчання у вищій школі.

Компетентностний підхід до процесу викладання дисциплін економічного циклу. Компетенції і компетентність. Реалізація компетентностного підходу в процесі викладання дисциплін економічного циклу. Державні стандарти освіти в Україні. Проектування досягнення результатів навчання в процесі розробки освітніх програм.

Основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти. Система обліку трудомісткості навчальної роботи в кредитах. ECTS (Європейська система перезарахування кредитів (залікових одиниць трудомісткості), здатною працювати в рамках концепції «навчання впродовж усього життя».

Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи.

Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін

Поняття дидактики. Методика викладання навчальної дисципліни. Особливості методики викладання економічних дисциплін.

Методи навчання: суть, класифікація. Активне навчання у вищій школі. Метод дослідження та моделювання під час викладання економічних дисциплін. Кооперативне навчання у вищій школі. Наочність у викладанні економічних дисциплін.

Роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін.

Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін

Роль лекцій в навчальному процесі та їх класифікація. Вимоги до лекції. Структура лекції. Роль фактичного матеріалу в лекції.

Етапи підготовки лекцій. Методика проведення лекцій. Прийоми активізації уваги студентів на лекційних заняттях. Аналіз проведеної лекції.

Місце та роль семінарських і практичних занять у викладанні економічних дисциплін. Методичні вимоги до підготовки та проведення семінарських і практичних занять з економічних дисциплін.

Теоретична та методична робота викладача в процесі підготовки семінарського заняття. Робочий план семінару викладача. Розрахунок часу на види робіт. Організація роботи студента з підготовки до семінару.

Основи методики проведення семінарів з економічних дисциплін. Методи проведення семінарських занять. Метод розгорнутої бесіди. Обговорення рефератів. Фронтальне опитування. Практичні вправи. Прес-конференції, диспути. Письмові контрольні роботи на семінарах.

Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань

Самостійна робота студента: поняття, вимоги, основні завдання. Мета, зміст, типи завдань для самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін.

Вимоги до організації самостійної роботи: плановірність, дотримання режиму, регулярність та послідовність. Наукові роботи студентів як форма самостійної роботи. Виконання курсових робіт. Кваліфікаційні роботи студентів.

Роль викладача в організації самостійної роботи студента. Нормативне регламентування самостійної роботи студента. Основи організації управління самостійною роботою студента. Оцінювання самостійної роботи студентів. Структурно-логічна схема дій викладача при організації самостійної роботи студентів. Методи і форми оцінювання самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін.

Контроль як методична проблема. Функції контролю. Види та методи контролю, які використовують під час вивчення економічних дисциплін.

Організаційна технологія контролю: семінарські і практичні заняття, письмові контрольні роботи і реферати, тестування, семестрові атестації, підрахування рейтингу спішності кожного студента з комплексу фахових дисциплін. Самооцінювання та взаємооцінювання. Оцінка результатів процесу навчання.

Тестовий контроль та його використання в процесі вивчення економічних дисциплін. Переваги й недоліки тестування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с.р.		л	пз	с.р.
Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень								
Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	11	2	4	5	11	-	2	9
Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	12	2	4	6	12	2	-	10
Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	12	2	4	6	12	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	45	8	14	23	45	4	2	39
Змістовний модуль 2. Методика викладання економічних дисциплін								
Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	11	2	4	5	11	-	2	9
Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	12	2	4	6	12	2	-	10
Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	12	2	4	6	12	-	-	12
Разом за змістовим модулем 2	45	8	14	23	48	4	2	39
Усього годин	90	16	28	46	90	8	4	78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи	2	-
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	2	1
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	2	-
4	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	2	-
Змістовний модуль 2.			
5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу	2	-
6	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	2	1
7	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	2	-
8	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	2	-
Разом		16	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях	2	1
2	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи	2	-
3	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень	2	-
Змістовний модуль 2.			
4	Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін	2	1
5	Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін	2	-
6	Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань	2	-
Разом		12	2

7. Самостійна робота

Денна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	Тема 1. Методологія та методика наукової роботи 1. Поняття філософії науки. 2. Структурні складові науки. 3. Взаємозв'язок наукових та соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки.	6
2	Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях 1. Практичне завдання, наведене в методичних вказівках. Приклади застосування проблемного, причино-наслідкового, праксеологічного, аксіологічного, ситуаційного, прогностичного, рекомендаційного аналізу у сучасних наукових економічних дослідженнях.	5
3	Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи 1. Сучасні методи теоретичних досліджень 2. Сутність експерименту, загальні вимоги до проведення. 3. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях. 4. Оформлення звітів про результати наукової роботи. 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.	6
4	Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень 1. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості. 2. Мотивація наукової діяльності. 3. Етика та праксеологія науки. 4. Проблема свободи та відповідальності вченого. 5. Навести аргументи власної мотивації наукових досліджень та приклади демотивуючих факторів. 6. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.	6
Змістовий модуль 2		
5	Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу 1. Основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти. 2. Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи. 3. Концепція розвитку економічної освіти в Україні.	6

	<p>4. Ступеневий принцип неперервної економічної освіти.</p> <p>5. Проблеми організації економічної освіти в Україні.</p> <p>6. Порівняння освітніх парадигм: цілі, критерії успіху, організаційний аспект, продуктивність освіти, природа ролей.</p> <p>7. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках</p>	
6	<p>Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін</p> <p>1. Наочність у викладанні економічних дисциплін.</p> <p>2. Роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін.</p> <p>3. Методика використання економічних ігор в навчальному процесі.</p> <p>4. Фактори впливу на вибір методів навчання.</p> <p>5. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	5
7	<p>Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін</p> <p>1. Прийоми активізації уваги студентів на лекційних заняттях.</p> <p>2. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	6
8	<p>Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань</p> <p>1. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	6
	Разом	46

Заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
1	<p>Тема 1. Методологія та методика наукової роботи</p> <p>1. Поняття філософії науки.</p> <p>2. Структурні складові науки.</p> <p>3. Взаємозв'язок наукових та соціальних цінностей як умова сучасного розвитку науки.</p>	8
2	<p>Тема 2. Аналітичні технології у наукових дослідженнях</p> <p>1. Види аналізу та їх характеристика.</p> <p>2. Методи аналітичної діяльності.</p> <p>3. Форми наукового знання. Критерії істинності наукового знання.</p>	9

	<p>4. Значення методології у вивченні економіки.</p> <p>5. Приклади застосування проблемного, причино-наслідкового, праксеологічного, аксіологічного, ситуаційного, прогностичного, рекомендаційного аналізу у сучасних наукових економічних дослідженнях.</p>	
3	<p>Тема 3. Наукове дослідження та технологія дослідницької роботи</p> <p>1. Сучасні методи теоретичних досліджень</p> <p>2. Сутність експерименту, загальні вимоги до проведення.</p> <p>3. Комп'ютерні технології та інструментарій у наукових дослідженнях.</p> <p>4. Оформлення звітів про результати наукової роботи.</p> <p>5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.</p>	10
4	<p>Тема 4. Організація наукової діяльності й наукових досліджень</p> <p>1. Організація творчої діяльності дослідника.</p> <p>2. Структура наукового дослідження.</p> <p>3. Формування вченого як особистості.</p> <p>4. Особливості розумової праці.</p> <p>5. Психологічні механізми розвитку наукового потенціалу особистості.</p> <p>6. Мотивація наукової діяльності.</p> <p>7. Етика та праксеологія науки.</p> <p>8. Проблема свободи та відповідальності вченого.</p> <p>9. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	12
Змістовий модуль 2		
5	<p>Тема 5. Вища економічна освіта в Україні: організація навчального процесу</p> <p>1. Основні принципи Болонської декларації, їх реалізації в світі та Україні, їх значення для організації економічної освіти.</p> <p>2. Специфіка професійної діяльності викладача вищої школи.</p> <p>3. Концепція розвитку економічної освіти в Україні.</p> <p>4. Ступеневий принцип неперервної економічної освіти.</p> <p>5. Проблеми організації економічної освіти в Україні.</p> <p>6. Порівняння освітніх парадигм: цілі, критерії успіху, організаційний аспект, продуктивність освіти, природа ролей.</p> <p>7. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	8
6	<p>Тема 6. Дидактика, методика і методи викладання економічних дисциплін</p> <p>1. Поняття дидактики.</p>	9

	<p>2. Методика викладання навчальної дисципліни. Особливості методики викладання економічних дисциплін.</p> <p>3. Методи навчання: суть, класифікація.</p> <p>4. Активне навчання у вищій школі.</p> <p>5. Метод дослідження та моделювання під час викладання економічних дисциплін.</p> <p>6. Кооперативне навчання у вищій школі.</p> <p>7. Наочність у викладанні економічних дисциплін.</p> <p>8. Роль навчально-методичного забезпечення в процесі викладання економічних дисциплін.</p> <p>9. Методика використання економічних ігор в навчальному процесі.</p> <p>10. Фактори впливу на вибір методів навчання.</p> <p>11. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках</p>	
7	<p>Тема 7. Методика підготовки і проведення лекцій, семінарських та практичних занять з економічних дисциплін</p> <p>1. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках</p>	10
8	<p>Тема 8. Методика організації самостійної роботи студентів та проведення контролю їх знань</p> <p>1. Структурно-логічна схема дій викладача при організації самостійної роботи студентів.</p> <p>2. Методи і форми оцінювання самостійної роботи під час вивчення економічних дисциплін.</p> <p>3. Самостійна робота студентів під час виробничої та інших видів практики.</p> <p>4. Функції контролю. Види та методи контролю, які використовують під час вивчення економічних дисциплін.</p> <p>5. Організаційна технологія контролю.</p> <p>6. Тестовий контроль та його використання в процесі вивчення економічних дисциплін.</p> <p>7. Виконання практичного завдання, наведеного в методичних вказівках.</p>	12
	Разом	78

8. Методи навчання

За основними дидактичними завданнями в рамках вивчення дисципліни використовуватимуться методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок. За джерелом знань використовуватимуться словесні та наочні методи навчання. За характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів

використовуватимуться проблемний, евристичний, дослідницький, репродуктивний методи навчання. З цією метою передбачається проведення лекцій, семінарів та самостійної роботи студентів.

Передбачено, що заняття курсу повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність студентів, організувати суб'єктно-суб'єктну взаємодію. Тому під час їх проведення використовуються елементи і прийоми: рефлексії, дискусії, колаборативного навчання. Це лекції-бесіди, лекції-презентації проектів, лекції з елементами ситуативних вправ.

При вивченні дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» передбачено можливість широкого застосування дистанційних технологій навчання. Використання технологій дистанційного навчання в Уманському НУС регламентується Положенням «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Матеріали курсу «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=835>. В разі запровадження обмежень, пов'язаних з воєнним станом та прийняттям рішення адміністрацією УНУС щодо форми навчання із застосуванням дистанційних технологій лекційні, практичні і семінарські заняття проводяться в форматі відеоконференції з використанням платформ: Zoom, Google Meet, Moodle тощо.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи оцінювання знань:

- поточне оцінювання знань та умінь з кожної теми курсу у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, оцінки виконання завдань, винесених на практичні заняття, виконання завдань для самостійної роботи;
- проведення тестового модульного контролю за змістовими модулями 1,2.

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Поточний контроль знань студентів включає:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
2. Правильність виконання практичних завдань;
3. Виконання завдань для самостійної роботи студентів;
4. Тестовий модульний контроль за змістовими модулями 1,2.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття та питань для дискусії, правильність написання модульного контролю.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз медіа текстів, виконання і захист практичних завдань, активність самостійної пошукової роботи.

Система оцінювання активності роботи:

а) відповідь з питань семінарів – 0-6 балів (теми 1,5) і 0-3 бали (тема 2-4, 6-8).

б) виконання практичних завдань – 0-3 бали.

б) відповідь з теоретичних питань і виконання практичних завдань, винесених на самостійне опрацювання – 0-4 бали.

Критерії оцінки відповіді на семінарських заняттях:

Повні відповіді на питання семінарського заняття, які оцінюються максимально в 5-6 балів (теми 1,5) та 3 бали (теми 2-4, 6-8), повинні відповідати таким вимогам:

1) розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;

2) повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів;

3) виявлення творчих здібностей у розумінні, викладенні й використанні навчально-програмного матеріалу;

4) здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення; знання історії створення таких теорій та еволюції поглядів основних представників;

5) уміння користуватись методами наукового аналізу явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;

6) демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;

7) використання актуальних фактичних та статистичних даних, які підтверджують тези відповіді на питання;

8) знання необхідних законів і нормативних матеріалів України, міжнародних та міждержавних угод з обов'язковим на них посиланням під час розкриття питань, які того потребують;

9) засвоєння основної та додаткової літератури.

Відповідь на питання оцінюється в 2-4 бали (теми 1,5) та 2 бали (теми 2-4, 6-8), якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання); або, якщо:

2) при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені значні помилки під час:

а) використання цифрового матеріалу;

б) посилання на конкретні концепції та теорії;

в) формулювання назв законів і нормативних актів України, міжнародних та міждержавних угод, які регламентують організацію освітнього процесу;

г) визначення авторства і змісту в цілому правильно зазначених теоретичних концепцій, що спотворює логіку висновків під час відповіді на конкретне питання.

(для заочної форми навчання)

Кількість балів за змістовий модуль	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Загальна сума балів		
	50				55						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	Модульний контроль №1 -40	T.5	T.6	T.7	T.8	Модульний контроль №2 -40	100
Кількість балів за тему	-	10	-	-		-	10	-	-		
в т.ч. за видами робіт:											
- семінарські заняття	-	6	-	-		-	6	-	-		
- практичні заняття	-	-	-	-		-	-	-	-		
- самостійна робота студента	-	4	-	-		-	4	-	-		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичні вказівки для семінарських і практичних занять, самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з основами методики викладання» для здобувачів вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг», освітньої програми Маркетинг. Умань: Уманський НУС, 2023. URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=835>

12. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про освіту». Редакція від 28.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Концепції розвитку економічної освіти в Україні». URL: http://www.pu.if.ua/images/navchalnyi-protses/2013/zakonodavcho-normativna-baza/rishennia-kolehii-mon/07_kol_041203.pdf
4. Стандарти вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
8. Грицуленко С.І., Потапова-Сінько Н.Ю., Гарбера К.М. Методика викладання економічних дисциплін: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім.О.С. Попова, 2012. 224 с.
9. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 57 с.
10. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
11. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г.. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навчально-методичний посібник. БНАУ, 2017. Одеса.: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
12. Кірдан О.Л., Пенькова О.Г. Методика викладання у вищій школі - фундаментальний складник підготовки доктора філософії. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 71. С. 32-37.
13. Крисоватий А. Основні парадигми освіти та їх сутнісна характеристика. *Психологія і суспільство*. 2015. №1. С. 114-121.
14. Кучера Т.Н., Насонова Л.І., Дейнека В.В.. Навчальний посібник з курсу «Філософія освіти» для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи». Харків: ХНМУ, 2015. 63 с.
15. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
16. Методологія наукових досліджень: Навчально-методичний посібник / Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
17. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
18. Пенькова О.Г., Семенда О.В. Теоретичні основи проведення наукових досліджень здобувачами вищих навчальних закладів: огляд літератури як

методологія дослідження. *Наукові інновації та передові технології*. № 4(6). 2022. С.164-176.

19. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.

20. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022.180 с.

21. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с.

22. Braslavskaja O. V., Penkova O. H., Plets I. I., Sus T. Y., Biloshkurska N. V., Biloshkurskyi M. V. (2020), "Management of the higher education institutions innovative potential: formalization and evaluation", *Revista Inclusiones*. Vol: 7 num 4. 624-645.

23. Penkova O., Zakharchuk O., Vlahun I., Berher A., Nechytailo V., Kharenko A. Price monitoring automation with marketing forecasting methods. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. VOL.22. №9. pp. 471-480.

Допоміжна

24. Аксьонова О.В. Методика викладання економічних дисциплін: Навч.посіб. К.: КНЕУ, 2006. 708 с.

25. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.

26. Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання. Полтава., 2005. 341 с.

27. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Х.: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.

28. Методика викладання економіки. Збірник кейсів, ситуативних вправ та розвиваючих завдань: навч.посіб./ [О.А. Булавіна, І.А. Балягіна, М.А. Богорад та ін.]: за заг.ред. О.А. Булавіної. К.: КНЕУ, 2010. 300 с.

29. Методика викладання основ підприємництва: конспекти лекцій з практикумом / В. К. Сидоренко [та ін.] ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів : ЧНПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2017. 214 с.

30. Пенькова О.Г., Корман І.І., Семенда О.В. Теоретичні підходи до формування наукових гіпотез в маркетингу. *Таврійський науковий вісник. Серія: економіка*. 2021. Вип. 8. С. 42-49.

31. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 168 с.

32. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.

33. Чумак О.В. Парадигма освіти XXI століття: інноваційні аспекти. URL: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp7/konf1/Chumak.pdf

34. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с. URL: http://ephsheir.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/8989898989/3682/%D0%9F%D0%92%D0%A8_2018.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси

Журнали:

- Освітній простір України
- Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах
- Педагогічний процес: теорія і практика
- Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи

Інтернет ресурси:

- <http://mon.gov.ua/>
- <http://zakon.rada.gov.ua>
- <https://naqa.gov.ua/>
- <http://www.nbu.gov.ua>

13. Зміни у робочій програмі на 2023/2024 навчальний рік

1. Оновлено перелік рекомендованої літератури.
2. Розширено зміст теми 5.
3. Оновлено завдання для самостійної роботи студентів.